

Pride je pokojné zhromaždenie: nestačí, že štát nezasiahne, musí aj chrániť

17.7.2026 - | Amnesty International Slovensko

Podujatia Pride sú pokojnými zhromaždeniami, na ktorých si ľudia uplatňujú svoje ľudské práva. Ide o právo na slobodu prejavu, slobodu združovania a právo pokojne sa zhromažďovať. Pre mnohých LGBTI+ ľudí predstavujú aj priestor na protest, viditeľnosť, solidaritu a upozorňovanie na pretrvávajúcu diskrimináciu a nerovné zaobchádzanie.

Na Slovensku však LGBTI+ ľudia dlhodobo čelia nenávisťným prejavom, stigmatizácii aj útokom. Nenávisťná rétorika zo strany niektorých verejných činiteľov a šírenie predsudkov prispievajú k atmosfére, v ktorej sa mnohí necítia bezpečne.

Aj preto je ochrana účasti podujatí Pride dôležitou skúškou toho, ako štát naplňa svoje záväzky v oblasti ľudských práv.

Povinnosť štátu sa pritom nekončí tým, že do pokojného zhromaždenia svojvoľne nezasiahne. Medzinárodné ľudskoprávne štandardy jasne hovoria, že štát musí prijať primerané opatrenia, aby sa pokojné zhromaždenia mohli uskutočniť bezpečne a aby ich účastníctvo nebolo vystavené násiliu, zastrášaniam či obťažovaniu zo strany tretích osôb.

Na Slovensku je právo na pokojné zhromažďovanie garantované Ústavou SR aj medzinárodnými dohovormi, ktorými je Slovensko viazané. V posledných rokoch však občianska spoločnosť opakovane upozorňuje na rastúcu polarizáciu. Rastú aj nenávisťné prejavy vo verejnom priestore a znevažovanie ľudí, ktorí sa zapájajú do verejného života alebo obhajujú ľudské práva.

Amnesty International vo svojej najnovšej správe poukazuje aj na prijatie zákona známeho aj ako „lex atentát“. Ten v roku 2024 výrazne obmedzil právo na slobodu zhromažďovania. Ten obsahuje aj ustanovenia, ktoré obmedzujú protesty v blízkosti vládnych budov a súkromných obydlí.

Takéto právne prostredie môže odrádzať ľudí od toho, aby si uplatňovali svoje právo pokojne sa zhromažďovať.

Európsky súd pre ľudské práva opakovane zdôraznil, že povinnosť štátu chrániť tieto práva je obzvlášť dôležitá pri zhromaždeniach organizovaných príslušníctvom menších alebo skupín, ktoré čelia predsudkom. V rozsudku Identoba a ostatní proti Gruzínsku súd konštatoval, že ľudia, ktorí sa zúčastňujú pokojného zhromaždenia, musia mať možnosť uplatniť si svoje práva bez obáv z fyzického násillia a štát má povinnosť zabezpečiť im primeranú ochranu.

Práve počas podujatí Pride preto nestačí, aby štát iba rešpektoval právo na pokojné zhromažďovanie. Musí aktívne vytvoriť podmienky na jeho bezpečné uplatňovanie a chrániť všetkých účastníkov a účastníčky pred násillím, zastrášaním a nenávisťnými útokmi.

Schopnosť štátu zabezpečiť, aby si ľudia mohli slobodne a bezpečne uplatňovať svoje ľudské práva bez ohľadu na svoju sexuálnu orientáciu, rodovú identitu alebo názory, je jedným zo základných ukazovateľov fungujúceho štátu. A to aj v situáciách, keď môžu vyvolávať nesúhlas časti verejnosti.

<https://www.amnesty.sk/pride-je-pokojne-zhromazdenie-nestaci-ze-stat-nezasiahne-musi-aj-chranit>